

Luksemburski system kwalifikacji

Spis treści

Wprowadzenie	2
1. Luksemburska Rama Kwalifikacji	3
Krajowy Punkt Koordynacyjny (NCP)	5
2. Kwalifikacje uzyskiwane w edukacji formalnej.....	6
Edukacja podstawowa	7
Kształcenie ogólne w szkole średniej II stopnia	7
Kształcenie zawodowe w szkole średniej II stopnia	8
Szkolnictwo wyższe.....	9
Przykładowe kwalifikacje na różnych poziomach Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji.....	10
3. Kształcenie dorosłych i edukacja pozaformalna oraz uczenie się nieformalne.....	10
Proces potwierdzania (walidacji) efektów uczenia się, osiągniętych w drodze uczenia się pozaformalnego i pozaformalnego	11
Bibliografia	13

Wprowadzenie

Budowa Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji (Cadre Luxembourgeois des Qualifications - CLQ) stanowi odzwierciedlenie struktury luksemburskiego systemu edukacji formalnej¹. Rama ma docelowo obejmować wszystkie kwalifikacje możliwe do uzyskania w tym kraju, obecnie obejmuje jednak tylko kwalifikacje z systemu edukacji formalnej. Kwalifikacje pochodzące z obszaru pozaformalnego zostaną do niej włączone, gdy tylko zostanie opracowana procedura nadawania poziomów tym kwalifikacjom.

W Luksemburgu uznano, że skoro dorośli nabywają takie same kwalifikacje jak dzieci i młodzież uczące się w ramach systemu szkolnego, to powinni otrzymywać takie same świadectwa i dyplomy. Z tego powodu nie stworzono osobnego systemu edukacji dorosłych. Ta sama zasada dotyczy walidacji efektów uczenia się uzyskanych w ramach edukacji pozaformalnej (tzw. Recognition of Prior Learning - RPL): według prawa poprzez RPL można uzyskać każdą kwalifikację z systemu szkolnego za wyjątkiem świadectwa ukończenia szkoły średniej².

Pierwszy projekt Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji powstał w 2009 roku. W roku 2010 Rada Ministrów zaakceptowała drugą wersję projektu ramy i przedłożyła ją do zaopiniowania interesariuszom (związkom zawodowym, przedstawicielom różnych sektorów gospodarki, federacjom pracodawców, etc.). Raport referencyjny przedstawiający odniesienie Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji do Europejskiej Ramy Kwalifikacji - przygotowany przez Ministerstwo Edukacji i Kształcenia Zawodowego oraz Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego i Badań Naukowych - rząd zatwierdził w kwietniu 2012 roku. Aby nie wyróżniać żadnego sektora edukacji i podkreślić, że uczenie się trwa przez całe życie, raport referencyjny przedstawia także odniesienie do ramy kwalifikacji opracowanej dla Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego (EHEA)³.

¹ *Report on referencing the Luxembourg qualifications framework to the European Qualifications Framework for Lifelong Learning and to the qualifications framework in the European Higher Education Area, s.15.*

² Zob. rozdział trzeci: Uczenie się przez całe życie;

³ *Report on referencing the Luxembourg qualifications framework to the European Qualifications Framework for Lifelong Learning and to the qualifications framework in the European Higher Education Area, s.7*

Wprowadzenie Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji stanowi część gruntownej reformy luksemburskiego systemu edukacji. Obecnie trwa proces wdrażania w systemie edukacji efektów uczenia się. W ciągu kilku lat powinien on zostać zakończony - wówczas Luksemburg przedstawi nową wersję raportu referencyjnego⁴.

Liczba mieszkańców	PKB na 1 mieszkańca (w euro)	Nakłady na edukację (% PKB)
512 353 ⁵	82 019 ⁶	5,1 ⁷

1. Luksemburska Rama Kwalifikacji

Luksemburska Rama Kwalifikacji (CLQ) liczy osiem poziomów. Odniesienie poziomów CLQ do ERK przedstawia poniższy schemat.

⁴ Ibidem, s. 7.

⁵ Dane za 2011 rok. Źródło:

http://www.statistiques.public.lu/stat/TableViewer/tableView.aspx?ReportId=388&IF_Language=eng&MainTheme=2&FldrName=1&RFPath=68.

⁶ Dane za 2010 rok. Źródło: <http://www.economywatch.com/economic-statistics/country/Luxembourg/>.

Wartość wskaźnika PKB na 1 mieszkańca jest w Luksemburgu 2,5 razy wyższa niż wynosi średnia w UE.

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/2-20062012-AP/EN/2-20062012-AP-EN.PDF

⁷ Dane za 2010 rok. Eurostat.

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php?title=File:Total_general_government_expenditure_on_recreation_culture_and_education_by_country_2002_and_2010_%28%25_of_GDP_and_millions_of_euro%29.png&filetimestamp=20120801092951

Tak, jak w Europejskiej Ramie Kwalifikacji, poziomy w Luksemburskiej Ramie Kwalifikacji są opisane za pomocą trzech kategorii deskryptorów:

1. **Wiedzy** (*connaissances*) – termin rozumiany jest jako „wynik nabycia wiedzy w wyniku kształcenia oraz szkolenia zawodowego”, odnosi się on do faktów, zasad, teorii i procesów ogólnych w danej dziedzinie pracy lub nauki;
2. **Umiejętności** (*aptitudes*) – termin ten jest rozumiany jako „zdolność do zastosowania wiedzy to wykonywania zadań lub rozwiązywania problemów”. W Luksemburskiej Ramie Kwalifikacji, podobnie jak w Europejskiej Ramie Kwalifikacji, umiejętności mogą być określone jako kognitywne (zastosowanie logicznego, intuicyjnego i kreatywnego myślenia) oraz praktyczne (związane ze sprawnością manualną oraz korzystaniem z metod, osprzętu, narzędzi i instrumentów);
3. **Postaw** (*attitudes*) – termin ten jest odnoszony do osobistych i społecznych predyspozycji w sytuacjach zawodowych lub szkolnych, a także do rozwoju zawodowego oraz osobistego. Podobnie jak w przypadku kategorii „kompetencji” w Europejskiej Ramie Kwalifikacji w Luksemburskiej Ramie Kwalifikacji „postawy” („*attitudes*”) określa się w kategoriach autonomii oraz odpowiedzialności. Dla poziomów 5-8 Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji, deskryptory w tej kategorii definiowane są jako kompetencje komunikacyjne oraz zdolności do formułowania własnych sądów.⁸
Eksperci tworzący Luksemburską Ramę Kwalifikacji zdecydowali się użyć terminu „postawy”, zamiast „kompetencje”, ponieważ termin „*compétence*” - w znaczeniu, w jakim jest używany w luksemburskim systemie edukacji - odnosi się zarówno do wiedzy, praktycznych umiejętności, jak i kompetencji społecznych⁹.

Opisy, które charakteryzują efekty uczenia się na poszczególnych poziomach Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji są bardziej rozbudowane i uszczegółowione niż w

⁸ Report on referencing the Luxembourg qualifications framework to the European Qualifications Framework for Lifelong Learning and to the qualifications framework in the European Higher Education Area, s.18.

⁹ Ibidem, s. 16.

Europejskiej Ramie Kwalifikacji, co - według autorów raportu referencyjnego - znacząco ułatwi przypisanie do różnych poziomów ramy kwalifikacji uzyskiwanych poza systemem edukacji formalnej¹⁰.

Wymagania dotyczące efektów uczenia się na poszczególnych poziomach Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji są często wyższe niż w przypadku zapisów w Europejskiej Ramie Kwalifikacji. Jako jedną z przyczyn podaje się fakt, że posiadacze świadectw ukończenia szkoły średniej (*secondary school leaving certificate* – poziom 4. Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji) muszą być zdolni do kontynuowania nauki nie tylko w szkołach wyższych w Luksemburgu, ale również w jakimkolwiek kraju niemiecko-, francusko- oraz angielskojęzycznym.

Przypisywanie kwalifikacji do poziomów Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji oparto na zasadzie najlepszego dopasowania (*best fit principle*). Zgodnie z nią po porównaniu efektów uczenia się do wszystkich deskryptorów w ramie kwalifikacji przypisywana jest do tego poziomu ramy kwalifikacji, który najlepiej jej odpowiada (odpowiada efektom uczenia się lepiej niż inne poziomy ramy)¹¹.

Krajowy Punkt Koordynacyjny (NCP)

Funkcję Krajowego Punktu Koordynacyjnego (*National Coordination Point*) pełni Ministerstwo Edukacji i Kształcenia Zawodowego. Odpowiada za edukację formalną w Luksemburgu poza szkolnictwem wyższym. Prowadzi także współpracę regionalną i międzynarodową (odpowiada m.in. za walidację świadectw ukończenia szkół - co jest szczególnie ważne w przypadku Luksemburga, w którym wielu mieszkańców pochodzi spoza tego kraju)¹². W odniesieniu do systemu kwalifikacji Ministerstwo Edukacji i Kształcenia Zawodowego współpracuje z Ministerstwem Szkolnictwem Wyższego i Badań Naukowych (odpowiedzialnym m.in. za uznawanie dyplomów zagranicznych uczelni), a także ze partnerami społecznymi (trzechmi izbami reprezentującymi pracodawców: przemysłowo-handlową, handlową i

¹⁰ Por. tabele przedstawiające podobieństwa i różnice między ERK i CLQ, *ibidem*, s. 27-40.

¹¹ *Ibidem*, s.43.

¹² *Report on referencing the Luxembourg qualifications framework to the European Qualifications Framework for Lifelong Learning and to the qualifications framework in the European Higher Education Area*, s.24-25.

rolniczą, a także dwoma organizacjami reprezentującymi pracowników: izbą pracowników, a także izbą urzędników i pracowników sektora publicznego)^{13 14}.

2. Kwalifikacje uzyskiwane w edukacji formalnej

Podstawą odniesienia kwalifikacji z obszaru edukacji formalnej do Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji są efekty uczenia się opisane w programach nauczania dla szkół podstawowych i szkół średnich¹⁵.

Za kwalifikacje przypisane do:

- **poziomów 1-4** Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji odpowiada Ministerstwo Edukacji i Szkolenia Zawodowego¹⁶;
- **poziomu 5** Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji odpowiada Ministerstwo Edukacji i Szkolenia Zawodowego wraz z izbami zawodowymi oraz Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego i Badań Naukowych;
- **poziomów 6-8** Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji odpowiada Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego i Badań Naukowych (przedstawiciele Ministerstwa zasiadają m.in. w komisjach egzaminacyjnych). Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego i Badań Naukowych wyznacza też Uniwersytetowi Luksemburskiemu wytyczne w zakresie nauczania oraz badań naukowych w podpisywanym raz na cztery lata kontrakcie między tymi dwoma instytucjami¹⁷. Co cztery lata przeprowadzana jest zewnętrzna ocena nauczania oraz badań naukowych. Za wydawanie dyplomów ukończenia studiów wyższych odpowiadają jednocześnie Uniwersytet Luksemburski oraz Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego i Nauki.

¹³ *Ibidem*, s.25.

¹⁴ Pełnią również ważną rolę w kształceniu zawodowym. Zob. podrozdział Kształcenie i Szkolenie Zawodowe.

¹⁵ Report: *Referencing of the Estonian Qualifications and Qualifications Framework to the European Qualifications Framework*, 2012, s. 41.

¹⁶ *Report on referencing the Luxembourg qualifications framework to the European Qualifications Framework for Lifelong Learning and to the qualifications framework in the European Higher Education Area*, s. 17.

¹⁷ *Ibidem*, s. 10.

Edukacja podstawowa

Nauka w Luksemburgu jest obowiązkowa w wieku od 4 do 16 lat¹⁸. Edukacja podstawowa („fundamental education”) jest darmowa i obejmuje cztery cykle kształcenia.

Cykl 1. to edukacja przedszkolna dla dzieci w wieku 3-5 lat. Udział dziecka w pierwszym roku tego cyklu jest dobrowolny.

Edukacja w szkole podstawowej podzielona jest na:

- ✓ **Cykl 2.** dla dzieci w wieku 6-7 lat;
- ✓ **Cykl 3.** dla dzieci w wieku 8-9 lat;
- ✓ **Cykl 4.** dla dzieci w wieku 10-11 lat;

Na koniec każdego dwuletniego cyklu dzieci powinny uzyskać odpowiednie efekty uczenia się, aby móc przejść do kolejnego cyklu. W wyjątkowych przypadkach uczeń może ukończyć dany cykl w ciągu jednego roku lub w ciągu trzech lat¹⁹. Po zakończeniu edukacji podstawowej na podstawie oceny nauczyciela i opinii rodziców dziecka, uczniowi wskazuje się rodzaj dalszego kształcenia.

Kształcenie w szkołach ponadpodstawowych

Nauka w szkole średniej trwa zazwyczaj siedem lat i jest podzielona na dwa stopnie: trzy- i czteroletni²⁰. Uczniowie w wieku 12-15 lat uczą się w szkole średniej I stopnia: ogólnokształcącej lub technicznej.

Kształcenie ogólne w szkole średniej II stopnia

Nauka w szkole średniej ogólnokształcącej II stopnia trwa cztery lata (uczęszczają do niej uczniowie w wieku 16-19 lat) i jest podzielone na dwa cykle: kształcenie ogólne (niższy cykl) oraz specjalizację (wyższy cykl). Po zdaniu centralnego

¹⁸ *Ibidem*, s. 10.

¹⁹ *Report on referencing the Luxembourg qualifications framework to the European Qualifications Framework for Lifelong Learning and to the qualifications framework in the European Higher Education Area*, s. 10.

²⁰ Nauka w szkole średniej II stopnia w nauce technicznej może trwać cztery lub pięć lat. Źródło: *ibidem*, s. 11

egzaminu, absolwenci otrzymują świadectwo ukończenia szkoły średniej (poziom 4 Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji).

Kształcenie zawodowe w szkole średniej II stopnia

Edukacja zawodowa podzielona jest na trzy cykle: niższy, średni i wyższy oraz na dwa nurty kształcenia: techniczny i zawodowy²¹. W toku nauki uczniowie zaliczają poszczególne moduły - informacje o nich umieszczane są automatycznie na wydawanym bezpłatnie suplemencie do dyplomu.

Nauka w nurcie technicznym trwa cztery lub pięć lat. Uczniowie mogą uzyskać dyplom technika (DT). Jeśli chcą kontynuować naukę, mogą zaliczyć moduły uzupełniające. Po zdaniu ogólnokrajowego egzaminu otrzymują wówczas świadectwo ukończenia średniej szkoły technicznej, które daje takie same prawa jak świadectwo ukończenia szkoły średniej ogólnokształcącej²² (poziom 4. Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji). Dzięki temu mogą od razu pójść do pracy lub kontynuować naukę zarówno na uczelni technicznej, jak i na uniwersytecie.

W nurcie zawodowym prowadzone są dwa rodzaje kształcenia. Pierwsze (podstawowe) trwa trzy lata i jest przeznaczone dla uczniów gorzej radzących sobie z nauką i niezdolnych do jej kontynuowania na wyższym poziomie. Skupia się na podstawowych umiejętnościach zawodowych oraz kompetencjach społecznych potrzebnych absolwentom stawiającym pierwsze kroki na rynku pracy. Większość czasu uczeń spędza w firmie na praktykach. Nauka w szkole zajmuje przeważnie jeden, dwa dni tygodniowo. Kurs kończy się wydaniem świadectwa umiejętności zawodowych (CCP)²³ (poziom 2. Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji). Drugi rodzaj kształcenia (rozszerzone) - prowadzi do uzyskania dyplomu umiejętności zawodowych (DAP) (poziom 3. Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji). Po jego uzyskaniu uczniowie mogą pójść do pracy, starać się o dyplom mistrza w rzemiośle (Master craftsman's diploma), kontynuować naukę w nurcie technicznym lub zaliczyć dodatkowe moduły kształcenia, by podjąć studia techniczne.

Zgodnie z ustawą wprowadzoną w grudniu 2008 roku system kształcenia zawodowego bazuje na partnerskiej współpracy pomiędzy państwem a pięcioma

²¹ Report on referencing the Luxembourg qualifications framework to the EQF, s. 11.

²² Ibidem, s. 11.

²³ Ibidem, s. 11.

izbami zawodowymi zrzeszającymi pracodawców oraz pracowników. Są one członkami krajowych władz ds. kwalifikacji zawodowych (*the national authority for vocational qualifications*). Trzy izby zawodowe pracodawców i dwie izby pracowników uczestniczą m.in. w analizie i określaniu wymogów kształcenia i szkolenia zawodowego oraz w ocenie prowadzonych kursów i systemu kształcenia. Kwalifikacje zawodowe są wspólnie opracowywane i zatwierdzane przez Ministerstwo Edukacji i Kształcenia Zawodowego oraz izby pracodawców i pracowników. Izby organizują również praktyki zawodowe.

Jednym z elementów wprowadzonej w 2009 roku reformy edukacji podstawowej i średniej jest "Plan na rzecz sukcesu w szkole" (PRS). PRS określa m.in. cele kształcenia i środki służące ich osiągnięciu, kluczowe terminy, których trzeba dotrzymać oraz sposoby na poprawę jakości kształcenia w poszczególnych szkołach. Pracownicy szkół mogą również korzystać z wytycznych naukowych i metodologicznych agencji rozwoju zapewniania jakości w edukacji w szkołach podstawowych i średnich, a także brać udział w szkoleniach w miejscu pracy²⁴.

Szkolnictwo wyższe

W odniesieniu do kwalifikacji uzyskiwanych w szkolnictwie wyższym stosuje się tzw. deskryptory dublińskie pochodzące z tzw. ramy bolońskiej (ramy kwalifikacji Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego - EHEA)²⁵. Dyplom licencjata został przypisany do poziomu 6. Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji, dyplom magistra – do poziomu 7., doktora – do poziomu 8.

Nowe kwalifikacje mogą zostać włączone do Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji, jeśli spełnią wymagania procedury akredytacji nowych kierunków, opisanej w przyjętych w 2009 roku przepisach dotyczących szkolnictwa wyższego²⁶. W systemie edukacji wyższej stosowany jest Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS). Od 2012 roku luksemburskie instytucje nadające kwalifikacje powinny umieszczać na dyplomach, świadectwach i na dokumentach Europass numery oznaczające poziom kwalifikacji w Luksemburskiej Ramie Kwalifikacji.

²⁴ Report on referencing the Luxembourg qualifications framework to the EQF, s. 57.

²⁵ Ibidem, s.17-18.

²⁶ Ibidem, s. 28.

Przykładowe kwalifikacje na różnych poziomach Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji²⁷.

3. Kształcenie dorosłych i edukacja pozaformalna oraz uczenie się nieformalne

Władze Luksemburga podkreślają wagę założenia, że uczenie się trwa przez całe życie. Luksemburska Rama Kwalifikacji ma wspomagać wszystkich interesariuszy w uczeniu się przez całe życie²⁸:

- ✚ **Osobom prywatnym** pozwala ocenić, na jakim poziomie jest ich obecna wiedza, umiejętności i kompetencje oraz porównać swoje kwalifikacje z

²⁷ Report on referencing the Luxembourg qualifications framework to the European Qualifications Framework for Lifelong Learning and to the qualifications framework in the European Higher Education Area, s. 45-57.

²⁸ Ibidem, s.7.

innymi kwalifikacjami. Tym samym Luksemburska Rama Kwalifikacji ułatwia rozwój przez całe życie;

- + **Podmiotom kształcącym i prowadzącym szkolenia** (*providers of education and training*) istnienie Luksemburskiej Ramy Kwalifikacji ułatwia ocenę poziomu efektów nauczania i oferowanie kursów na konkretnym poziomie;
- + **Pracodawcy, doradcy zawodowi, urzędnicy z urzędów pośrednictwa pracy, townicy głów, etc.** dzięki Luksemburskiej Ramie Kwalifikacji mogą z kolei szybciej i łatwiej oceniać kwalifikacje konkretnych kandydatów oraz trafniej decydować, czy dana osoba spełnia wymogi pracy na konkretnym stanowisku.

Proces potwierdzania (walidacji) efektów uczenia się, osiągniętych w drodze uczenia się pozaformalnego i nieformalnego

Jak napisano wcześniej, każdą kwalifikację możliwą do uzyskania w systemie szkolnym, za wyjątkiem świadectwa ukończenia szkoły średniej, można uzyskać poprzez walidację efektów uczenia się uzyskiwanych w obszarze edukacji pozaformalnej (np. szkolenia)²⁹ i poprzez uczenie się nieformalne (np. poprzez pracę, hobby czy samodzielną naukę w domu) – tzw. Recognition of Prior Learning (RPL).

Sposób uznania efektów uczenia się poprzez RPL może przybrać jedną lub kilka z następujących postaci³⁰:

1. Osoba może zostać zwolniona z obowiązku przedstawienia dyplomu, umożliwiającego odbycie danego szkolenia/kursu;
2. Osoba może zostać zwolniona z obowiązku udziału w niektórych zajęciach (np. z niektórych modułów czy cykli zajęć z poszczególnych przedmiotów) będących komponentami programu danego kursu;
3. Osoba może zostać zwolniona z pewnej części procesu walidacji efektów uczenia się;
4. Osoba może zostać zwolniona z obowiązku udziału we wszystkich modułach, kursach i egzaminach wymaganych do uzyskania dyplomu;

²⁹ Źródło: *Update to European inventory on validation of non-formal and informal learning 2010. Country report: Luxembourg.* <http://libserver.cedefop.europa.eu/vetelib/2011/77470.pdf>.

³⁰ *Ibidem.*

5. Osoba może otrzymać zgodę na rozpoczęcie kursu bez obowiązku uzupełnienia różnic programowych.

Bibliografia

Akty prawne:

1. Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej z dnia 28 kwietnia 2009 roku w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie.

Publikacje i broszury:

1. *“Report on referencing the Luxembourg qualifications framework to the European Qualifications Framework for Lifelong Learning and to the qualifications framework in the European Higher Education Area”*.
2. *“Development of national qualifications frameworks in Europe. October 2011”*, Luxembourg, Publications Office of the European Union, 2012.
3. *“Bologna Process, National report for Luxembourg 2007-2009”*.
4. Stephanie Oberheidt: *“European Inventory on Validation of Non-formal and Informal Learning 2010. Country report: Luxembourg”*.
5. Ewa Chmielecka: *“Europejskie i Krajowe Ramy Kwalifikacji – nowe narzędzie organizacji kształcenia”*. Konferencja Bolońska “Europejskie i Krajowe Ramy Kwalifikacji”, Warszawa 16 marca 2010;
6. Broszura *About... Languages In Luxembourg*.
7. Ogólnokrajowe egzaminowanie uczniów w Europie: cele, organizacja i wykorzystanie wyników, EACEA, Warszawa, 2010, s. 24.

Strony internetowe:

1. Strona Ministerstwa Edukacji i Kształcenia Zawodowego: www.men.public.lu.
2. www.procesbolonski.uw.edu.pl/dane/Deskryptory_Dublinskie.pdf.
3. <http://www.economywatch.com/economic-statistics/country/Luxembourg/>.
4. Eurostat. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/2-20062012-AP/EN/2-20062012-AP-EN.PDF
5. Eurostat. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php?title=File:Total_general_government_expenditure_on_recreation_culture_and_education_by_country_2002_and_2010_%28%25_of_GDP_and_millions_of_euro%29.png&filetimestamp=20120801092951